

PRZYGOTOWANIE DO CELEBRACJI LITURGII NIEDZIELI PALMOWEJ I TRIDUUM PASCHALNEGO W PARAFII

Triduum Paschalne to centralne wydarzenie roku liturgicznego. Warto dzielić się doświadczeniami, cudami łaski, sposobem działania Bożego w sercach kapłanów, diakonów, członków zespołów służby liturgicznej i wiernych, którzy w celebracjach licznie uczestniczą i częstokroć znacząco się do przygotowania Triduum włączają przygotowując rozważania, przynosząc kwiaty czy wykonując inne, tak potrzebne, a często niezauważane prace.

Poniżej zawarto pewne sugestie, które można dostosować do potrzeb, warunków i możliwości każdej parafii. W małych wspólnotach można organizować mniej spotkań, opuścić pewne elementy programu. W dużych parafiach zasugerowane elementy mogą okazać się niewystarczające i trzeba będzie zrobić więcej.

Czas rozpoczęcia zależy od rozmachu przygotowań i ilości elementów. Wiąże się też z pewną wizją duszpasterstwa. Jeśli są warunki do zaangażowania wielu środowisk w parafii warto zacząć wcześniej - od Środy Popielcowej, ewentualnie od 1 Niedzieli Wielkiego Postu.

W to przygotowanie można wpleść wiele elementów potrzebnych do osobistego i wspólnotowego (także rodzinnego) przeżycia czasu Przygotowania Paschalnego, np. wspólnotowe celebracje sakramentu pojednania z indywidualną spowiedzią i rozgrzeszeniem, sugestie dotyczące liturgii rodzinnej. Warto także zachęcać wiernych, by tak układali swoje zajęcia, by umożliwiły owocne przeżycie Wielkiego Postu, a zwłaszcza, by zakupy i porządki domowe nie utrudniły udziału w celebracjach i modlitwach Wielkiego Tygodnia.

Zadania na początek:

1) wybór odpowiedzialnego (odpowiedzialnych) za poszczególne zadania związane przygotowaniem serc i obrzędów do Triduum. Może to być prezbiter – wikariusz w parafii, kleryk odbywający praktykę duszpasterską, ceremoniarz ustanowiony w parafii albo animator. Jeśli w parafii działa schola czy chór to przewodnik chóru, kantor powinien znaleźć się w grupie osób odpowiedzialnych. Jeśli siostry zakonne zgodnie z tradycją są odpowiedzialne np. za przystrojenie świątyni to także muszą w te przygotowania się włączyć możliwie szybko. Wybór może znakomicie ułatwić rada duszpasterska działająca w parafii.

2) uczestnictwo w rekolekcjach, kursach:

a) w roku poprzedzającym wzięcie udziału w Triduum Paschalnym przeżywanym na sposób rekolekcyjny, organizowanym przez wspólnoty Ruchu Światło-Życie

b) w specjalnym kursie; np. w dniach 29.02 - 2.03.2008 r. w Centrum Edukacyjno-Formacyjnym w Koszalinie odbędą się: „**WARSZTATY LITURGICZNE nie zgubić się w Triduum Paschalnym**”, szczegóły zawarte są na stronie: http://www.koszalin.oaza.pl/?akcja=pokaz&nr=a_119

3) sprawdzenie czy niczego w parafii nie brakuje do dobrego przygotowania, np. można zakupić kadzidło, węgielki, teksty liturgiczne „Triduum Paschalne” w osobnej książce, by nie trzeba było np. w czasie Obrzędu Światła w Wigilię Paschalną nosić dużego Mszału; w niektórych parafiach jest też tradycja, że wierni zakupują jakieś przedmioty liturgiczne, np. uroczysty ornat, kielich itd.

4) zapoznanie się z **Listem Okólnym Kongregacji Kultu Bożego z 16.01.1988 o przygotowaniu i obchodzeniu świąt paschalnych**, przekazanie go w całości albo w części współpracownikom: <http://www.kkbids.episkopat.pl/dokumentypovii/listoosp/wstep.htm> (jego fragmenty zawarte są w kalendarzu liturgicznym Diecezji Bydgoskiej)

5) zapoznanie się z tekstami liturgicznymi z Mszału i lekcjonarza, najprościej z jakiegoś kompleksowego i kieszonkowego opracowania, np. „**Zwycięzca śmierci. Teksty liturgiczne na Wielki Tydzień i Oktawę Wielkanocy**”, Wydawnictwo Św. Krzyża, Opole 2005, wyd. 3. W przypadku jego braku pozostaje korzystanie z Mszału (s 126-185) i Lekcjonarza, t. 2.

6) medytacja tekstów liturgicznych zarówno indywidualnie, jak i we wspólnocie (np. w formie kręgów liturgicznych). Wskazówki jak je przygotować podają materiały formacyjne: „**Kręgi liturgiczne do czytań roku A, B, C**”, zob. też http://www.kkbids.episkopat.pl/ceremonial/ceremonial1_1.htm, nr 14-15).

7) zapoznanie się ze wskazówkami **Kalendarza liturgicznego dla Diecezji Bydgoskiej, na Rok Pański 2007/2008, s 39-41, 49-54.**

8) po odpowiednim przygotowaniu odpowiedzialnych należy przyjrzeć się parafialnym zwyczajom i ustalić, które z nich są warte pielęgnowania, a które z nich trzeba zmienić. W oparciu o doświadczenie z lat poprzednich warto zastanowić się, na które z elementów trzeba zwrócić większą uwagę, bo ze względu na przygotowanie wiernych i warunki

architektoniczne świątyni wymagają większego wysiłku w czasie przygotowań. Na tym etapie należy opracować szczegółowy podział posług i przebieg obrzędów (np. wybór formy Adoracji Krzyża w Wielki Piątek, wybór czytań w Wigilię Paschalną – jeśli nie mogą być przeczytane wszystkie, itd.). Pewne dobre praktyki można także wprowadzić po raz pierwszy kierując się dobrem dusz, np. sprawowanie jutrzni przy Grobie Pańskim w Wielką Sobotę.

9) osobnym rytmem winny przebiegać przygotowania katechumenów i spotkania duszpasterskie z ich rodzinami – jeśli w parafii ma się odbyć w Wigilię Paschalną chrzest dorosłych. Dotyczy to także rekolekcji parafialnych.

Zadania dalsze

1) podział zadań dla poszczególnych grup w parafii – patrz DODATEK „przykładowy podział posług”,

2) ks. proboszcz może przygotować zaproszenia do wzięcia odpowiedzialności za poszczególne zadania (np. w formie listu do przedstawicieli poszczególnych ruchów, wspólnot, duszpasterstw w parafii) – patrz załącznik. Zadania te niekoniecznie muszą wiązać się z wyznaczeniem osób do posług liturgicznych. Członkowie grup modlitewnych, np. Odnowy w Duchu Świętym czy Żywego Różańca mogą modlić się w Wielkim Poście za parafian o dobre przeżycie tego okresu, a szczególnie Wielkiego Tygodnia i otoczyć modlitwą posługujących, by z radością służyli innym swoim głosem, śpiewem itd. Mogą też przygotowywać rozważania w Wielki Czwartek i Piątek oraz Sobotę w kaplicy adoracji i tzw. Bożym Grobie.

3) zorganizowanie spotkań dla posługujących; jeśli ich zadania wiążą się z trudniejszymi czynnościami, np. przygotowanie komentarzy liturgicznych, modlitwy wiernych, śpiewów to spotkań może być kilka. W przypadku służby liturgicznej w prezbiterium co najmniej dwa. Wynika to stąd, że przygotowanie powinno być i duchowe, i techniczne. Lepiej na jednym spotkaniu np. omówić ministrantom Triduum, podzielić posługi, dać następnie czas na przemyślenie i przemodlenie swoich zadań i wreszcie wszystko dokładnie przećwiczyć. Można tu posłużyć się opracowaniem: S. Szczepaniec (red.), „**Ceremoniał posług liturgicznych**”, Kuria Metropolitalna, Kraków 1987, s 85-140 oraz „**Triduum Paschalne – podręcznik dla duszpasterzy i służby liturgicznej**”. Na podstawie zdjęć z lat poprzednich

można opracować prezentacje w programie Power Point ilustrujące przygotowanie Triduum w konkretnej parafii (w załączeniu trzy przykładowe slajdy na Wielki Piątek).

TAB. 1 SUGEROWANE ETAPY PRZYGOTOWANIA LITURGII WIELKIEGO TYGODNIA W PARAFII WRAZ Z PODSUMOWANIEM

Okres	Zadanie
Środa Popielcowa	Ogłoszenia o rozpoczęciu Wielkiego Postu, można już tutaj zachęcić parafian do odmawiania sobie jakiś przyjemności – po to, by zaoszczędzone pieniądze czy inne potrzebne dobra przekazać ubogim podczas procesji z darami w Wielki Czwartek (Msza Wieczery Pańskiej); to dzieło może koordynować parafialny zespół charytatywny.
Do I Niedzieli Wielkiego Postu	Wybór osoby odpowiedzialnej (w większych wspólnotach: powołanie zespołu). Rozpoczęcie modlitw o dobre przeżycie Wielkiego Postu i przygotowanie obchodów Wielkiego Tygodnia w parafii (np. Żywy Różaniec, jedna z intencji podczas nabożeństw parafialnych gorzkich żali). Próba scholi (zespołu)
I Tydzień Wielkiego Postu	Zapoznanie się z dokumentami liturgicznymi (ew. ich przypomnienie) przez odpowiedzialnych. Wybór konkretnych rozwiązań (wersji obrzędów, czytań). Zaplanowanie zakupu niezbędnych materiałów formacyjnych i przedmiotów liturgicznych. Próba scholi (zespołu)
II Tydzień Wielkiego Postu	Zaplanowanie podziału funkcji pomiędzy duszpasterstwa, wspólnoty, Ruchy i stowarzyszenia w parafii (uaktualnienie podziału z lat poprzednich, ew. spotkanie Rady Duszpasterskiej w sprawie Triduum) Próba scholi (zespołu) Rozpoczęcie przygotowania Informatora na Triduum (dodatku do Biuletynu parafialnego – patrz przykład)
III Tydzień Wielkiego Postu	Próba scholi (zespołu) List ks. proboszcza do duszpasterstw z prośbą o włączenie się w przygotowanie Triduum
IV Tydzień Wielkiego Postu	Spotkania w duszpasterstwach w celu przygotowania konkretnych elementów Triduum. Próba scholi (zespołu) Druk Informatora na Triduum (dodatku do Biuletynu parafialnego – patrz przykład), przy założeniu, że ma być rozprowadzany od V Niedzieli Wielkiego Postu.
V Tydzień Wielkiego Postu	Próba scholi (zespołu) Spotkania w duszpasterstwach w celu przygotowania konkretnych elementów Triduum. Sprawdzenie przygotowanych (wybranych przez odpowiedzialnych) komentarzy liturgicznych i modlitwy wiernych przez ks. proboszcza albo przez wyznaczoną przez niego osobę. Ogłoszenie dla lektorów, by zapisywali się po 2 na Msze na Niedzielę Palmową (wraz z ustaleniem, kto czyta słowa Ewangelisty, a kto pozostałych osób). Wprowadzenie do teologii Niedzieli Palmowej (i Wielkiego Tygodnia)

	dla lektorów i ministrantów. Zwrócenie uwagi na symbole i wynikające z nich implikacje (np. konieczność przyniesienia palm w Niedzielę Palmową i świec w Wigilię Paschalną przez posługujących) Podział posług ministranckich na Wielki Tydzień Próba służby liturgicznej przed sumą parafialną z procesją z palmami Przygotowanie dekoracji na Niedzielę Palmową.
Wielki Poniedziałek albo Wtorek	Próba służby liturgicznej przed Wielkim Czwartkiem i Piątkiem Przygotowanie dekoracji na Triduum.
Wielka Środa	Próba służby liturgicznej przed Wigilią Paschalną
Wielki Czwartek 10:00	Msza Krzyżma św. w Katedrze, koncelebrowana pod przewodnictwem Biskupa Bydgoskiego
Triduum Paschalne	Włączenie się w celebracje, osobista i wspólnotowa medytacja tajemnic Triduum Paschalnego.
Oktawa Wielkanocy	Podsumowanie przygotowań i przebiegu Triduum, sformułowanie uwag na rok przyszły (kapłani, ceremoniarze, animatorzy liturgiczni, kantor, itd. – koordynuje zbieranie uwag główny odpowiedzialny).

Wybrane strony internetowe:

- 1) http://www.ddl.org.pl/index.php?option=com_content&task=section&id=10&Itemid=86 strona Diecezjalnej Diakonii Liturgicznej Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej, zawiera: linki do: przepisów i nauczania Kościoła, artykułów o liturgii Triduum, a także: zarys liturgii, katechezy, komentarze liturgiczne, modlitwa powszechna i inne teksty liturgiczne (strona główna: <http://www.ddl.org.pl/>).
- 2) <http://www.liturgia.org.pl/triduum.php> - rozważania ze strony Parafialnej Diakonii Liturgicznej parafii NSPJ w Nowym Targu
- 3) <http://www.wieczernik.oaza.pl/> - „Wieczernik” już od kilku lat zamieszcza przykładowe komentarze liturgiczne, a na stronie www przed Triduum można znaleźć wiele przydatnych materiałów.

DODATKI:

1. List ks. proboszcza

I Niedziela Wielkiego Postu AD 2008
Szczęść Boże !
<p>Triduum Paschalne, który już wkrótce będziemy przeżywać jest dla nas wielkim znakiem i błogosławieństwem. Zgromadzi nas w jedno na wspólnej modlitwie. Szczególnym znakiem jedności wszystkich istniejących w naszej parafii ruchów, wspólnot, stowarzyszeń będzie nasz udział w celebracjach Triduum Paschalnego. Chcemy w nich licznie uczestniczyć przez wspólny śpiew, modlitwę oraz poprzez podjęcie posług liturgicznych przez wszystkie grupy, ruchy, stowarzyszenia i wspólnoty w naszej parafii.</p> <p>W związku z powyższym proszę</p>

.....
..... o wyznaczenie
.....osób do .....

Terminy prób liturgicznych zostaną podane w terminie późniejszym – będą w czasie Wielkiego Tygodnia.

Proszę o obecność wszystkich wybranych osób z Waszej wspólnoty (duszpasterstwa, ruchu, stowarzyszenia) na tym spotkaniu. Dzięki temu liturgia będzie przygotowana tak, jak wymaga jej godność.

Z Bogiem!

Ks. proboszcz

2. Przykładowy podział posług z zaangażowaniem różnych wspólnot działających w parafii na przykładzie Mszy Wieczery Pańskiej w Wielki Czwartek (wersja do wywieszenia w zakrystii powinna być już imienna, przykłady szaty graficznej takich ogłoszeń podaje też „Ceremoniał posług liturgicznych”):

WIELKI CZWARTEK AD ....., godz. ....
Parafia ....., miasto:
PODZIAŁ POSŁUG LITURGICZNYCH

C (ceremoniarz)	- lektor
PC (pomocnik cer. mikrofon)	- lektor
L 1 (lektor 1)	- Archikonfraternia Literacka (rezerwa: 1 lektor)
L 2 (lektor 2)	- kleryk (rezerwa: 1 lektor)
Ps (psalmista)	- neokatechumenat
MK (ministrant księgi)	- ministrant
T, N (min. kadzidła)	- 2 ministrantów
+ (min. krzyża)	- 1 ministrant
MŚ (min. światła)	- 2 ministrantów
OŁ (min. ołtarza)	- 2 akolitów
MW (min. wody)	- 2 ministrantów (obrzęd umycia nóg)
CH (dzwonki)	- 4 ministrantów
CH (kołatki)	- 3 ministrantów
CH (pateny)	- 8 ministrantów
CH (welon)	- 1 ministrant
Dary	- członkowie Hospicjum
Komentarze	- neokatechumenat, Ruch Światło-Życie (młodzież)
Modlitwa powszechna	- Domy Kościoła (Oaza Rodzin), harcerze, Katolickie Stowarzyszenie Rodzin, KSM, Bractwo Świętego Wojciecha
kwiaty	- 8 dzieci z Krucjaty Eucharystycznej
chleby	- Ruch Światło- Życie (młodzież)

UWAGI

Próba służby liturgicznej: Wielka Środa, po Mszy św. o 18.00.

Czas stawienia się w kościele przed liturgią: 17.30.

3. Plan obrzędów, na przykładzie Wielkiego Piątku:

WIELKI PIĄTEK

1. Wprowadzenie przed liturgią
2. Procesja długą drogą w ciszy.
3. Komentarz liturgiczny
4. Liturgia słowa.
5. Modlitwa powszechna.
6. Komentarz
7. Procesja z Krzyżem w ciszy.
8. Odświeżenie Krzyża, komentarz i adoracja, podczas której śpiewy ....
9. Komentarz.
10. Przyniesienie Najśw. Sakramentu w ciszy.
11. Obrzędy komunii, podczas rozdawania Komunii śpiewy ....
12. Procesja do tzw. Grobu Pańskiego (w kaplicy...) i śpiew.....
13. Modlitwa przed Najśw. Sakramentem w Grobie Pańskim
14. Wyjście do zakrystii

4. Podział lekcji na Niedzielę Palmową

NIEDZIELA PALMOWA MĘKI PAŃSKIEJ, AD 2008

Sobota, 15.03.2008, 18:00

- L1 (Iz 50,4-7) - .....
- L2 (Flp 2,6-11) - .....
- L3 (Ewangelia, ewangelista) - .....
- L4 (Ewangelia, inne osoby) - .....

Niedziela, 16.03.2008, 7:00

- L1 (Iz 50,4-7) - .....
- L2 (Flp 2,6-11) - .....
- L3 (Ewangelia, ewangelista) - .....
- L4 (Ewangelia, inne osoby) - .....

....

5. Wybrane pomoce do przygotowania Triduum

- Opracowania teologiczne, np.: S. Czerwik, J. Kudasiewicz, H. Witczyk, Święte Triduum Paschalne. Komentarze biblijno-liturgiczne i medytacje, Biblioteka Współczesnej Ambony, Kielce 2007)

- Przykłady komentarzy liturgicznych, modlitwy wiernych:
  - J. Nowak, Komentarze liturgiczne, Triduum Paschalne, sakrament święceń, wieczysta profesja zakonna, dedykacja kościoła, Apostolicum, Ząbki 2007
  - B. Margasiński, R. Biel (red.), Agenda liturgiczna diecezji tarnowskiej, Wydawnictwo Byblos, 2002
  - M. Maciejewski (opr.), Nabożeństwa, modlitwy, błogosławieństwa. Agenda parafialna, Apostolicum, Ząbki 2002.
- Pomoce dla służby liturgicznej
  - S. Szczepaniec (red.), „Ceremoniał posług liturgicznych”, Kuria Metropolitalna, Kraków 1987, s 85-140
  - „Triduum Paschalne – podręcznik dla duszpasterzy i służby liturgicznej”,
  - „Ceremoniał parafialny” - wydanie studyjne (http://www.kkbids.episkopat.pl/ceremonial/ceremonial2_3.htm),
- Pomoce do wykorzystania w liturgii rodzinnej
  - J. Usiądek, A. Sieradzki, Rok liturgiczny w rodzinie, tradycja i obrzędy, Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne, Olsztyn 1998
  - B. Wysocki, Rytuał rodzinny, Wydawnictwo Duszpasterstwa Rolników Włocławek 2003
- Materiały do osobistych rozważań:
  - S. Pagani, Moja Pascha z tobą. Refleksje i modlitwy na Wielki Tydzień, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2007
- Przygotowanie dekoracji związanych z Wielkim Tygodniem:
  - *W. Świerzawski (red.), Mysterium Christi, 7. Sztuka w liturgii, Wydawnictwo naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 1996;*
  - *S. Klinger, Projekty ołtarzy żłóbków i grobów, Wydawnictwo Duszpasterzy Rolników, Włocławek 1995.*
- Czytania mszalne: <http://www.biblia.poznan.pl/>
- Dokumenty liturgiczne: <http://www.kkbids.episkopat.pl>

6. **Informator parafialny do Triduum** – był rozesłany drogą elektroniczną w ubiegłym roku, jest dostępny w odrębnym pliku.

7. **Przykładowe slajdy z instrukcji liturgicznej:** „Wielki Piątek próbka”, dostępne w odrębnym pliku.

Opr. Wojciech Kosmowski, kosmowsk@mp.pl